Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз ● ШОАТТА, 29 апрель, 1978 шу. ● № 51 (5873). ● Мах 2 кеп.

Сийле а хоастам а хилба сийлахь-доккхача советски халкъа—коммунизм хьалъечун, деррига-ча дунен тIара машар баьхьан долаш лерраргIа къовсам лоаттабечун!

(1978 шера 1 Майна долча КПСС-ЦК ТIехьеъкомандира).

Синденна юрта боахане этарна белхтоьхьаргIа доьла бIаьстан балхам. ПоьтIан болча сихонца эмалаш уж чаьхьаьрах тийна на пятилетка хьоьалгIча шера республика хьаькъеьчахоьна паччаьхьаькан плешкин шоьн тIаийна социалистически декларонн хьоьачашлагIа. КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Советски Союза къаьлгаьчахоьна эдлаьча Пиьсоьн тIа ьнна:

«ЭГГАРА ЛОАРХIАМЕ ДОЛА ПАРТЕ ЮКЪАРА, ХАЛКЪА ЮКЪАРА ДЕКЛАР ДА ЮРТБОХАМА ПРОИЗВОДСТВО ДIАХО А ДЕГIАНОАЛАЙР. ЦУН ЭФФЕКТИВНОСТЬ ДIАХО А ЛАККЪЯР. 1978 шера боахана из лаьхьа къаьстта чIоагIа детIаьолаьлле оттадаьд.

Ундрин участок болаш дус лаьт кхоьллина. эдлоьнна чуййан из 820 миллион тенгаьн кIезнагIа доьвалш хьаьа дезаш.

БIАЬСТАН БАЛХАШ—ЛОАЦЦАЧА ХАНА

Цу линий лоарIаьн бонзо а боьзаш, бIаьстан балхаш гергагIоьрчаьчарна гьаьна хьаьлха дешаш цIенкашта кийчо йир царна совхозийн колхозийн коллективашна. Йин юкъе дена, шерра социалистически яьх а йоьжжаьр, хьаьхьехьа оттаьвча графикан тийр юртбохьана техника, агротехнический дешIаьолча лемоьх пайда а ийзаш подкормка йир гурахьа дIаийийча яьлта, лаьрхIа механизированнийн отрядаш вIашагI а ехьа. практикьер органическийн минеральийн удобренеш, вIашагIъеькар болх боргболь механизированнийн комплексашн.

Кхаьнарча балхаьнта кийчо ева социалистически яьхь хьалхаре нечтиьнан яьхарах Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советехь обласпрофийн Сийлен грамотеш мах болх соргIаьтташ хьоьшалаш Шешнерскийн АчхойМартановскийн районашта, тайп-тайнарча районийн лучшаьча боьхаьнна коллективашта.

Хьаькъаьл яьхь кийчоьнна дIаьдолаьлаййаьна лучшаьгIоьчча боьхаьнна бIаьстан балхаш. Ер-на аьрвоьн хьаьлчаьча хана бIаьстан из культурин дIаийийна яьнний 113 аьвр гектар, е дIае сеарах 85 процент. ДIаийийна бIаьнний хьоьгечаьн кхаьта лаьрхIа кин, горох, доьчкъийнна из хьалхара культураш.

Масала, Аьчхой-Мартановскийн районе механизаторшна 8 аьвранан гергаьнна ценкаьлгIа культураш дIаийийна доьвларах, Ниттта лаг бIаьстан балхаш Сунжонин, Грозненскийн, Гудермесийн районийн боьхаьнна а.

Хьалха латтачча коллективийн хьаьлха толамаш бахьин долаш 9 аьвр сонгIа дIаийийна яьнний спелкаш, 1470 гектар сонгIа кортолаш, ниттта кхийола культураш. DIаийийна доьалаш лаьт гонарш.

Цхьаьбаьчаьн, мексаьнна лелаш кхиьнарна балхаш гергаьнна декларонна хIаьдоьдаьна тийнарх. Цуо сонгIа, хьалхагIа лийрIийча бесса оьсарго яьштIехьабьхьхабан юртбохьана техника болх, боьргIаьча бесса сийлен эдлаьн моральийн материальийн стимулаш.

Пятилетка кхоьллаьгIа шера республикан дIае сеаш а 71 аьвр гектар хьаькъийн, из лаьхьа яьлта лаьрхIа 29 аьвр сонгIа гектар а йоьаьн. DIаийийна яьнарийн 32 аьвр гектар сонгIа шера ян. Цхьаьдоьчча боьхаьнна хIинна а боьхьонна баьржаьжийн из болх.

ЦIе дезачча гонзалчаьн Социалистически Къаьхьагена Турпаланин Гайтанерин Шерванн, Сандов Бауде, ниттта Кодзоев Бесхьудинна, Лебеденко Николаи, кIамбарана дуьхьачча шеранна бIьна балхана къаьхьехьа ца культура лаьхьа эдлаьчаьнна хIара шера хьаьлхеьде нин хьалар. КIиннеттIа хьотташ из бонзо шеранна а тIеъна.

Совхозе «60 лет Октября» яьхьа совхозо 1,5 аьвр сонгIа гектар доьчча кхаьа хIара гектара тIара 32,1 центнер фуьхьулъа хьажжийн чуййан; «Атагинский» совхозо кхаьнтIо аьвр гектарех хIаьрнне тIара 83 центнер сийлен яьхьаьр. Ниттта хьоьхьаьнна дIаьхьар тIаийийна а.

Цу деношна кхи о дикийIа болх байт. кагирхой хьинар аьвр. Колзоев Аьсьбейн кулгаьдаьчча комсомольско-юношийн бригада колхозийн шоьнн митинге керта социалистически декларонна тIаийийна. 1498 гектар доьаьна бригадан кхаьнарна дика хьуьжьаьн культураш чуйа лаьрхIаш тIе совхозна комсомольцашна кагирхошна. Хьалха декларонна оттаьвлаьн партийн советски кагирхошта лаьрхьашка гергаьнна хIин кхоьллаьнна, аьнна, хIаьте царгIа Кодзоев Бесхьудинна, Лебеденко Николаи, кIамбарана дуьхьачча шеранна бIьна балхана къаьхьехьа ца культура лаьхьа эдлаьчаьнна хIара шера хьаьлхеьде нин хьалар. КIиннеттIа хьотташ из бонзо шеранна а тIеъна.

Совхозе «60 лет Октября» яьхьа совхозо 1,5 аьвр сонгIа гектар доьчча кхаьа хIара гектара тIара 32,1 центнер фуьхьулъа хьажжийн чуййан; «Атагинский» совхозо кхаьнтIо аьвр гектарех хIаьрнне тIара 83 центнер сийлен яьхьаьр. Ниттта хьоьхьаьнна дIаьхьар тIаийийна а.

Цу деношна кхи о дикийIа болх байт. кагирхой хьинар аьвр. Колзоев Аьсьбейн кулгаьдаьчча комсомольско-юношийн бригада колхозийн шоьнн митинге керта социалистически декларонна тIаийийна. 1498 гектар доьаьна бригадан кхаьнарна дика хьуьжьаьн культураш чуйа лаьрхIаш тIе совхозна комсомольцашна кагирхошна. Хьалха декларонна оттаьвлаьн партийн советски кагирхошта лаьрхьашка гергаьнна хIин кхоьллаьнна, аьнна, хIаьте царгIа ньйсаьнна хьуьнкъ доьнна.

Комсомола XVIII съезда йолаьнначча дийнаьла деношка ца

КХЕТАМА БОЛХ БЕЧА НАКЪАДОАЛ ЮМАДАЬР

Кхетам балара гІулакх комиссаргІа дешдирзаш болх КПСС XXV сьезда ларгІ Нохч-ГІалгІай обкомах V пленумен указаннаш лаьдда а аьнаьца, № 2 Болх-та Грозненсан ГІемцан мотехнический комбинатан юкъъаьрчаьрна партийин организацин дикка кхаьчаг идеологически болх тоьхбора.

Кхаьчаьнарчаг идейно - политически боьрзан лаьхкечо, цаьрна тоьрзин хьалха лаьтта доьзалдаьр практически болх-тачта, хоьмо доаг-ча тайпара, чІоагІа доаргІаьнг а экономически образованиг.

ХІаьна комбинатан болх бесс экономически образованиг 15 школа и, 370 саг болхлой ч а лоьцьаш.

Цо дешар ТІедиздаьр да КПСС XXV сьездан цуг тІехьІаьгІа парте ЦК Пленумийн материналан, СССР керла Конституци, Сийлахь-боьхачу Октябрь 60 ш дезарг хетаьнча юбилейн торжественна лаьсдаьр материналан, 1978 шера план-программ тІехьІаьгІаьнна, ирзийоьстина эффективности балха дикаьнг лаьхкарг социалистически яьз боьрзаьрг доаг ЛПСС ЦК, СССР Министрийн Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК партийн, советсан, боьхкенан, профессионан, комсомольскан организацийн Советсан Союзан къьхьаьмхьаьн-ца ДІаьхьІа Письмо кІоарг-та ІомаІаьр.

Экономически образованиг ергІина школашца болх-ца хІинца типовой дешарг программех, хІинца 9 школа и «Производительность эффективности балха дикаьнг лаьхкарг дьаьгІаьнг хьалхаьнгга оьшу хьаьна курсех дешаш.

Дешн цІенаьшуьнга теркна тІедиздеттар партийн организацин пропагандистий состав тоьхира. Экономическа образованиг школий пропагандисташ да цехий начальникаш, сменний мастераш, кхаьдий инженерно-техникеш болхдой. Хьаьвий дешна пропагандисташ тІе лоьттаьнгга а хІинца экономически образованиг методически совет. Іхо гІерг хІеран экономически школ пропагандист лаьрчаьг бен дешарг тІебахьийта хоьш доаг хьаьнрг, кхоьлаьо, кхетамна хургІоьна гІулакх ВЛКСМ-ЦК-ца. Цу тайнаьн болх пропагандисташ хІинца бийла а да тІа. Уж да ковкоьстий Н. П. Мыльников, И. Ф. Кожевников, Э. Ф. Ковалев, А. И. Калюжная, О. И. Шаламова, М. П. Васюк, кхиьбарш. Цаьрна ков теоретически значенина дагаьрзаьрг кхетам балха, школийта школа лучох аранижо пайда оьца ІомаІаьр.

Экономически образованиг школий лаьдьаьрдаьш болх дуьхьа бесдий сийлахьчарна комунистически кхьаьгаьнна удармакхета, социалистически кхьаьлхалатторгІата, дикаьнгга-на агитаторашта политико-просветительни, дьхьамчаьта, ковкоьстий, профилактикан болех совета, новкоьстий суьйл, продукци дикаьнгга совета чІенаьтта юкъе бе.

Тха 49 сагал латтечу агитаторашца, 11 сатах латтечу политинформаторийн 37 сагал латтечу лаьхкаьчийн группашца юкъера барах дуьхьаьрдаьр экономически образованиг школашца дешийла бе.

Агитаторашца — тІа идеологически кадрий эгІара йоьхьаьгІа а хьаьнгІаьгІа а ноьла отрад. Уж дешн бригадашца, сменашца, цехашца, участкашца куц, ишта та ух ваьна мотторгІашца-комбинаторашца кхоьрча поселке. Цар хІинца лоьмо ю школашца кхоьдийн болча новкоьстийта дешийла а цоьй гІулакхашца а дешийна ирзийоьнна нозлетгаш, ваьна застроеннаш, производстве доьзалга тоьхьийна ГІаргІа кхаьчаьнарчийн Министерстийн кхьаьгаьнна ева критически замечений хьаькьаьрга оперативни информаци ю партийн организацийн. Цо тоьрг хулийт кхочийнабаьрдаш дІадаьхи, болх тоьбе.

Агитаторашца, экономически образованиг школашца дешийн-баранна: Къьхьетамн Шева Байрикъа ордена кавалерах Аннушенко Николайс, Катаев Владимирна, Хьаьстов Мисхаьл, Сийлаьн Зиин орден лелаьча Отчева Марфас, Исаев Сайдрахмана, 9-ен 10-ен шатка-лаьмзар. ЭгІарна хьаьхьа къьхьаьгаьнна дешийна хьаьнгІаьгІа тоьхьаьрг Руслана.

Кхьчаьрен дуьхьаьгІа балха тІехьІаьсаьш ер доьжна Горчаханова Тамара. Цуо совета цІкьаьйна хьаьна балха цІийна метта бергаш ухийтаьш, доьхьана бооранна доьхьаьрг дІа да кхоьчийтаьш мотторгІаьн а ушс йоьхьийтар. ДІаьхо да ваьш ваьр уж ийгІа гІулакхаьш. Лоьшца хийцар Тамарийна Руслана. Кхеданийтар по сийлагІаьр ваьнна гІалгІаьн колленттина а бесаьнна а эй деш доьгІа, хІаьна а дІаьхо йоьдна тьма доьрг доьхьаьна. Цуо тІехьІаьгІа балха тІа воьзарбоьнаьн хувьаьсар Тамара. Цу хьаьна лелаьн кхы пийгаьн гІолаьт ца доьлийтаьш кхьаьгІаьгІа хьаьнгІаьгІа а ваьнна ферме ваьгІаьнна доьрзаьрг ца а а.

Теллийора хьаьстаьна дисциплина кхьаьна доьрзаьш Таьрамова Зурас а Умарова Маргас а. Уж а, цІенаьшуьнга кхьаьнна а даь, вийсена коьнкъ баьхьар Руслана. ХІаьна лаьна доьрзийбу уж хьаьнгІаьгІа.

Цу тайнаьр масаьлаш кхы а дуьхьа доьлаьг йиш ю. Иштта чаьхьа дер тІаьра, цІенаьшуьнга кхьаьнна доьн, дагаьнгІьлаьш тоьбир ю кхьаьстаьна дисциплина, хьаьнгІаьгІа коллективна барт, Цунна дІаьхьа доьлуш тІаьлеттаьш ер доьгІаьнна. Цу ГІулакхо ваьш хІинца-тар дуьхьаьна хьаьна дешийна кхоьалийне вІаштІеьхь да доьдийна ГІаьнгІаьнна ГІаьнгІаьнна паччаьхьаьлхьеьга шура йоьхьаьгІа дІадаьхьа шера дІаьн толамаьн кхочийна.

КПСС ЦК, СССР Министрийн Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмоан жоп-луш уьш шера соаьнарчуьра дуьхьаьгІа шурах а ер ваьнарчийна дуьхьаьгІа ваьнна ер а ер ваьнарчийна дуьхьаьгІа ваьнна ер а ер ваьнарчийна дуьхьаьгІа ваьнна ер

СОВГIАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

1978 шера 3 апреллера СССР Лаккъьлъра Совета Президиума УказгIа 1977 шера планн тIаьйна социалистически дехкарашн кхочанашца толамашца дахарах Къьхьгаьна Сийлен III степень орденн СССР медалашн еннаьгIа СССР торговли Министерства объединение, предприятий, организацийн болхлийн бокхачча группаца, ну дьаьхьа Нохч-ГIалгIай АССР гIоьлла:

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Петров Александр Константинович—Нохч-ГIалгIай торговле министерстан автохозяйстве сесера.

Сультыгова Далембека Аьлвиев — Грозненскийн «Гастрономторга № 14 болна тIе бокхачIа йолча продавщицаш.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Ибрагимова Пеле Мокрагмовна—ресторанийн заведующийн Грозненсан треста «Мехачкала» яхача кафе повара.

1978 шера 5 апреллера СССР Лаккъьлъра Совета Президиума Указгiа 1977 шера планн тIаьйна социалистически дехкарашн кхочанашца толамашца дахарах Къьхьгаьна Сийлен III степень орденн СССР медалашн еннаьгIа СССР хлачан Министерства объединение, организацийн болхлийн бокхачча группаца, ну дьаьхьа Нохч-ГIалгIай АССР гIоьлла:

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Умаков Мекьмьда Иесиев — Аьхмез Пашурза цIергIа «Электроинструмент» яхача Назранозан завода литейщик.

1978 шера 30 мартехь СССР Лаккъьлъра Совета Президиума Указгiа 1977 шера планн тIаьйна социалистически дехкарашн кхочанашца толамашца дахарах Къьхьгаьна Сийлен III степень орденн СССР медалашн еннаьгIа СССР оттаьвелаш Министерства предприятий, организацийн болхлийн мастерийн бокхачча группаца, ну дьаьхьа Нохч-ГIалгIай АССР гIоьлла:

КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН III СТЕПЕНА ОРДЕН

Дуаркиева Тамара Ахметовна — Назранозан мельзавода болхлочо.

Магомадов Чиай Жумодович — Ермоловскийн элеваторе слесарь.

Юраш Иван Дмитриевич — плата продуктийн Гудермеевск реализационн базе слесарь.

1978 шера 3 апреллера СССР Лаккъьлъра Совета Президиума Указгiа 1977 шера планн тIаьйна социалистически дехкарашн кхочанашца толамашца дахарах Къьхьгаьна Сийлен III степень орденн СССР медалашн еннаьгIа СССР оттаьвелаш Министерства предприятий, организацийн болхлийн мастерийн бокхачча группаца, ну дьаьхьа Нохч-ГIалгIай АССР гIоьлла:

КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН III СТЕПЕНА ОРДЕН

Дуаркиева Тамара Ахметовна — Назранозан мельзавода болхлочо.

Магомадов Чиай Жумодович — Ермоловскийн элеваторе слесарь.

Юраш Иван Дмитриевич — плата продуктийн Гудермеевск реализационн базе слесарь.

1978 шера 3 апреллера СССР Лаккъьлъра Совета Президиума Указгiа 1977 шера планн тIаьйна социалистически дехкарашн кхочанашца толамашца дахарах Къьхьгаьна Сийлен III степень орденн СССР медалашн еннаьгIа СССР хлачан Министерства объединение, предприятий, организацийн болхлийн бокхачча группаца, ну дьаьхьа Нохч-ГIалгIай АССР гIоьлла:

КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН III СТЕПЕНА ОРДЕН

Дуаркиева Тамара Ахметовна — Назранозан мельзавода болхлочо.

Магомадов Чиай Жумодович — Ермоловскийн элеваторе слесарь.

Юраш Иван Дмитриевич — плата продуктийн Гудермеевск реализационн базе слесарь.

1978 шера 3 апреллера СССР Лаккъьлъра Совета Президиума Указгiа 1977 шера планн тIаьйна социалистически дехкарашн кхочанашца толамашца дахарах Къьхьгаьна Сийлен III степень орденн СССР медалашн еннаьгIа СССР оттаьвелаш Министерства предприятий, организацийн болхлийн мастерийн бокхачча группаца, ну дьаьхьа Нохч-ГIалгIай АССР гIоьлла:

КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН III СТЕПЕНА ОРДЕН

Асуев Муса Умаевич — № 2 йолча пакьлан дехкаче управлени автомобиле водитель, Урус-Мартановскийн районе.

Исаков Мага Исаковича — № 1 йолча пакьлан дехкаче управлени автомобиле водитель, гор. Грозный.

1978 шера 3 апреллера СССР Лаккъьлъра Совета Президиума Указгiа 1977 шера планн тIаьйна социалистически дехкарашн кхочанашца толамашца дахарах Къьхьгаьна Сийлен III степень орденн СССР медалашн еннаьгIа СССР хлачан Министерства объединений, предприятий, организацийн болхлийн мастерийн бокхачча группаца, ну дьаьхьа Нохч-ГIалгIай АССР гIоьлла:

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Петров Александр Константинович—Нохч-ГIалгIай торговле министерстан автохозяйстве сесера.

Сультыгова Далембека Аьлвиев — Грозненскийн «Гастрономторга № 14 болна тIе бокхачIа йолча продавщицаш.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Ибрагимова Пеле Мокрагмовна—ресторанийн заведующийн Грозненсан треста «Мехачкала» яхача кафе повара.

1978 шера 5 апреллера СССР Лаккъьлъра Совета Президиума Указгiа 1977 шера планн тIаьйна социалистически дехкарашн кхочанашца толамашца дахарах Къьхьгаьна Сийлен III степень орденн СССР медалашн еннаьгIа СССР хлачан Министерства объединение, предприятий, организацийн болхлийн мастерийн бокхачча группаца, ну дьаьхьа Нохч-ГIалгIай АССР гIоьлла:

КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН III СТЕПЕНА ОРДЕН

Сультыгова Алихана Насипхана — Аьхмез Пашурза цIергIа «Электроинструмент» яхача Назранозан завода литейщик.

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Умаков Мекьмьда Иесиев — Аьхмез Пашурза цIергIа «Электроинструмент» яхача Назранозан завода литейщик.

1978 шера 30 мартехь СССР Лаккъьлъра Совета Президиума Указгiа 1977 шера планн тIаьйна социалистически дехкарашн кхочанашца толамашца дахарах Къьхьгаьна Сийлен III степень орденн СССР медалашн еннаьгIа СССР оттаьвелаш Министерства предприятий, организацийн болхлийн мастерийн бокхачча группаца, ну дьаьхьа Нохч-ГIалгIай АССР гIоьлла:

КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН III СТЕПЕНА ОРДЕН

Дуаркиева Тамара Ахметовна — Назранозан мельзавода болхлочо.

Магомадов Чиай Жумодович — Ермоловскийн элеваторе слесарь.

Юраш Иван Дмитриевич — плата продуктийн Гудермеевск реализационн базе слесарь.

1978 шера 3 апреллера СССР Лаккъьлъра Совета Президиума Указгiа 1977 шера планн тIаьйна социалистически дехкарашн кхочанашца толамашца дахарах Къьхьгаьна Сийлен III степень орденн СССР медалашн еннаьгIа СССР оттаьвелаш Министерства предприятий, организацийн болхлийн мастерийн бокхачча группаца, ну дьаьхьа Нохч-ГIалгIай АССР гIоьлла:

КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН III СТЕПЕНА ОРДЕН

Асуев Муса Умаевич — № 2 йолча пакьлан дехкаче управлени автомобиле водитель, Урус-Мартановскийн районе.

Исаков Мага Исаковича — Раздерский Николай Ивановича — «Чечинингушнийн» производственно - совхозан объединене М. И. Калинина цIергIа комсомолан лелаче «Ленинскийн» совхозе трактористе.

Тимофеев Иван Егоровича — «Чечинингушнийн» производственно - совхозан объединене комсомолан лелаче «Ингушскийн» совхозе трактористе.

Федотова Евгения Васильевна — Шелковской райпищекомбинатера болхлочо.

Халидов Хаирон Хункурпашевич — «Чечинингушнийн производственно-совхозан объединене комсомолан лелаче «Новогорский» совхозе трактористе.

Шамилова Хьина Дудаевна — «Чечинингушнийн» производственно - совхозан объединене комсомолан лелаче «Знаменский» совхозе болхлочо.

Шаптукаева Лаьа Удмешева — «Чечинингушнийн» производственно - совхозан объединене комсомолан лелаче «Верхнокнурский» совхозе болхлой бригадире.

Шинкуланов Заудена — «Чечинингушнийн» производственно - совхозан объединене комсомолан лелаче «Братский» совхозе автомобиле водителе.

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Гаджиева Сультан — № 3 йолча Грозненсан мальсе еша заводе бод аьлучо маьнгIийн машинистка.

Дикаева Курбиканна — «Чечинингушнийн» производственно-совхозан объединене комсомолан лелаче «Авангард» совхозе болхлочо.

Коттоева Зинаида Мусолговнина — «Чечинингушнийн» производственно-совхозан объединене комсомолан лелаче «Луч» совхозе доьдийна.

Мусаев Иоропала — «Чечинингушнийн» производственно-совхозан объединене Грозненсан вино - колбечин комбинатера машинийн оборудованийн наладчика.

Сайдулаев Алиб Цинсеевич — «Чечинингушнийн» производственно - совхозан объединене Надтеречнийн комсомолан лелаче совхозе трактористе.

Сультанов Хаваде — «Чечинингушнийн» производственно-совхозан объединене комсомолан лелаче «Дружба» совхозе газосварщика.

Цекалов Асет Магомедовича — лаьттан - хьоналла промышленностера Къьмалдаьн-Кавказкан производственнийн объединене Грозненсан лаьттан довжаьхьа заводе болхлочо.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Арсамерзоев Султан Арсамазович — консервийн промышленностера Нохч - ГIалгIай производственнийн - аграрийн торгонан объединене «Ярошевская» совхозе трактористе.

Гайбазов Iабдулхиева — «Чечинингушнийн» производственно - совхозан объединене комсомолан лелаче «Кошкельдинский» совхозе трактористе.

Мальсе Ранса Георгиевна — Грозненсан макаронийн фабрика болхлой бригадире.

Ешакова Екатерина Григорьевна — «Чечинингушнийн» производственно - совхозан объединене комсомолан лелаче «Малгобекский» совхозе свинаркане.

Рамазанов Султан Ибрагимович — «Чечинингушнийн» производственно - совхозан объединене комсомолан лелаче «Ингушскийн» совхозе трактористе.

Тимофеев Иван Егорович — «Чечинингушнийн» производственно - совхозан объединене комсомолан лелаче «Ингушскийн» совхозе трактористе.

Федотова Евгения Васильевна — Шелковской райпищекомбинатера болхлочо.

Халидов Хаирон Хункурпашевич — «Чечинингушнийн производственно-совхозан объединене комсомолан лелаче «Новогорский» совхозе трактористе.

Шамилова Хьина Дудаевна — «Чечинингушнийн» производственно - совхозан объединене комсомолан лелаче «Знаменский» совхозе болхлочо.

Шаптукаева Лаьа Удмешева — «Чечинингушнийн» производственно - совхозан объединене комсомолан лелаче «Верхнокнурский» совхозе болхлой бригадире.

Шинкуланов Заудена — «Чечинингушнийн» производственно - совхозан объединене комсомолан лелаче «Братский» совхозе автомобиле водителе.

«ЗА ТРУДОВУЮ ДОБЛЕСТЬ» ЯХА МЕДАЛЬ

Гаджиева Сультан — № 3 йолча Грозненсан мальсе еша заводе бод аьлучо маьнгIийн машинистка.

Дикаева Курбиканна — «Чечинингушнийн» производственно-совхозан объединене комсомолан лелаче «Авангард» совхозе болхлочо.

Коттоева Зинаида Мусолговнина — «Чечинингушнийн» производственно-совхозан объединене комсомолан лелаче «Луч» совхозе доьдийна.

Мусаев Иоропала — «Чечинингушнийн» производственно-совхозан объединене Грозненсан вино - колбечин комбинатера машинийн оборудованийн наладчика.

Сайдулаев Алиб Цинсеевич — «Чечинингушнийн» производственно - совхозан объединене Надтеречнийн комсомолан лелаче совхозе трактористе.

Сультанов Хаваде — «Чечинингушнийн» производственно-совхозан объединене комсомолан лелаче «Дружба» совхозе газосварщика.

Цекалов Асет Магомедовича — лаьттан - хьоналла промышленностера Къьмалдаьн-Кавказкан производственнийн объединене Грозненсан лаьттан довжаьхьа заводе болхлочо.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Арсамерзоев Султан Арсамазович — консервийн промышленностера Нохч - ГIалгIай производственнийн - аграрийн торгонан объединене «Ярошевская» совхозе трактористе.

Гайбазов Iабдулхиева — «Чечинингушнийн» производственно - совхозан объединене комсомолан лелаче «Кошкельдинский» совхозе трактористе.

Мальсе Ранса Георгиевна — Грозненсан макаронийн фабрика болхлой бригадире.

Ешакова Екатерина Григорьевна — «Чечинингушнийн» производственно - совхозан объединене комсомолан лелаче «Малгобекский» совхозе свинаркане.

Перепелкин Александр Иванович — «Чечинингушнийн» производственно - совхозан объединене Черлевскийн машинодата автомобиле водителе.

Чумаченко Евдокия Мерзоновна — «Чечинингушнийн» производственно - совхозан объединене комсомолан лелаче «Малгобекский» совхозе свинаркане.

ВАЙ ЗАМАНХО КОММУНИСТА ДЕКХА'Р

Пхиъйтта шу совгIа яа я ца ха-вовле болх бу. Цу ерриччча хаьвий сий хур ду за сий доца болхлочуьнг цIи лаьца лаьттаре гIаьрзий, сий мах-ула хьинарегIа къьмаьнгIа. Такие шеннеда да ше хьалца латтар, дина хьаьхьарчо. Хьайна да ший ма-гар да дина хьайна хьаьн тIаьльбусарие ца хьинайтара.

Сайна болх бена Борис Кайманович дукха уйлаьн ший аз малагIа дикьа лаца йиш я та КПСС XXV съезда трибуна тIера коммунистий керттера декхарех цаI да аьмиз хьалхийаьдз доца ва тIулаьн дечи.

Тха формовочна участка сиз-рана чоца пеле наполин конвеер массада я ловрхIин хьаьий ший эстара тIеъьаьсарех цаI. Хьаьнгаьна оьсарле лоьца ю укхаза, аламеш подьесин конвеер тIе болх бечарел лоьхелла дар. Къьхьгаьна хьалца хьалгIа хиладелй сонсIа стрелкашца я ер шоьш хоьлийтаьр. Цига балха хьажабаьн ший бер я ерда хьаьнан барш я пхьалхьаьна тарцалца тIемз дов чоьнгбен формовщикаш.

Традициийн традициийн я, аьмиз производственнийн Iаьтьаьн долчу цу тIемацца мацар ха-да йиш ялор. Вешин дина я дахьна, аьмиз Борисен дьаьхьIер подьесин конвеера тIера ша я дахьна тIеъьаьсарна — наполин конвеера дина. Керделча метте хьалхарчо сменастий ер форме елир дара. Тхол хьалхагIа хиндарца лаьгар 900 мера. Дикгаьр доцца лиьлеш къьхьгаьна оьсарле 1100-1200 форма села доьдийна тхо. Из-и рекорд ер — ишшта ала кхерел я ший со. Хьаьгта керттерадер ун дацар. Ло-врхIинне хилаьр хилаьр дер-ца Iаьстйер молодежнийн ер-ца я 3 процент лаьхьаьнгIер, оттаьнна ма-дараш совгIа дьаьдар 1100 шера ер - сильета бьаьдар. Къьхьгаьна тIаьнгIер со сайна къьхьгаьна болча новьсостийна — ишшаьгаьн ишшо Мария Демидовская дечи тIе тедиг болча Василий Ивановичоца. Цар хилаьл хьаьжа ялорчийгар шеца лацаьна. Боьшоьна бола цар толаьн дер ю. Дукха ха ялар ер, ялоьнна шоьй производственнийн аьлаьн ялоьнна а ший, «сопьгерарера» ловрхIаьн хилаьр. ХIара ший хьаьжа латтарна бер, нарма вийлеу шиьбарин.

Хенна да, цу тIеъьаьсарна ужчаьгаьн ялаьгаьн комсомолийн ер-гIийн доцийта. Ялаьгаьн къьхьгаьна дела хьа шеца хIара хIинна вона, ялаьгIа ремрвоьн я пайда яа ший ярца. Лоьшша ялаьгI, дер-рIна а ларлIа дела, масседоче хIамаьн уйла я оьа. Хьаьгта тIеъьаьсарна бола производственнийн ужчаьгаьн — ялаьгаьн хIе а — хьаьжа латтарнийна дIаьнйеъ яIаьшIехьалаьгIа, чIоьгIа йIоьдоьн дог. Иштта хьаьгаьгу ер ший комсомолийн дукхар. Цунах лерриI ва КПСС XXV съезда решенийн кхочаьнца айса лоьнна лаьгаьгIа.

Иван ЕРМАКОВ.

«Красный Аксай» яхача Ростовийн культуьтийн аьлаьн формовщикан, КПСС XXV съезда делегат.

ДИКА КЪАХЬЕГ

Терко тIеъьийтта Iоьмаьн я предприятийна, учреждениийна, дешарг эведелоьнна советски ялаьн йоьхьо еш йоьл Российски Федераце керда - Конституци. Керда Законе дер тIера кхоьдьал а деш партеи правительствах ера йоьхьонна жоп ду «Чечинингушнийн» института коллективе Нохч-ГIалгIийчо, хозьерийола керда проекташ уьтталоьцна.

ХIара проектировщикашна ший республикие эстара ялаьнна хьалдеш долча ялаьйтаьн IаьнгIаьрдалца цIен проектех документаш кхийдеш бе. Из цIе кхьдеш ялаьн новьсостаьн деш хурсбе Евгениева бальна хьаьжаьшIий.

Грозненсан проектировщикашца оттаьвеш проектагIа Б. И. Лежина цIергIа ялаьгIа цIенан хьалдеш боьхк ший латтагIий гуржий, хIаьта уьх денозчо оттаьвеш керттера ер-ца йоьхьо ший ловрхIинне ялаьнна ялаьгIа цIенан проекташ IаьнгIаьрдалца яьа я ялаьгIа цIен проект.

Проектировщикашца хIаьнхьалаьнна латтаьн деъ-ца хьалдеш долча доьхьийтта цIенгIа архитектурин сийлаьгIа оттаьвеш тоьхар, хозьер. Из декхар я ужа гаргIаьна хоьна кхочаьнца аьрхI ишт.

Иштта кIийчьаьл йоьгIа Минутка яьхьа мотгIие лаьстие кIIара переходаш я йоьлаш, керда «Октябрьская» аьнна цIи ялаьгIа йайтаьн проект а. Ну института проектировщикашна дукха проекташ оттаьвеш ший республике тайп-тайпара керда здаьнех хьалъе. Цаьрех я «Серповской» яьнна стаьнна хьалъергIела 720 мотгIие болх профтехучилища здаьнех комплекс, Тоьй-Юрта хьалъергIела 300 мотгIие болх клуб, иштта хьинарш.

Цу дерричча хьалъоьх «Чечинингушаьнпроект» института болхлочо бахача ялаьн хьалъторо тоьаьра дукха ялаьн ялоьнна.

ЯлаьгIа коммунистийна кIеъьтан балар деъ-ца йоьгIа чIоьгIа терко ю Серповской юртобоьхана техникуме. Ужаьа дукхаьл оьна отделенаьн 4 специальностех деъ-ца тайп-тайпара кхаьмех йоьл цхьа зар совгIа саг ва. Пирте обо-вонна V-на пленумн решенийна дIа ма-дехха кагIрхоьта кIеъ-ца балара болх комплексе IаьнгIаьрдалца гIерт тхо.

Техникума партсорганизацие, профсоюзнийна общественнийн организацийн, педагогическийна Совета балца ялаьнна: юкъе йоьхьа мотгIие дIаьоьл цитрокстечь, интернационалистийна, патриотийна, нравственийна, къьхьгаьна физическийн кIеъьтан балара деъ-ца. ЦIьаьбсаьдна йоьлаш уьттаьвеш кхоьмаьн ялаьна йиш яа. Керттерадер да уж ваьхарг кхоьчаьшкар. ХIаьта цу гIулаьна ялаьн да кулгалоьчо ялаьн ший болаьн ялаьнна, ший декларяйл бехитоькхаьн хьета я беш, уж цIена хьоьгаьнгаьн берриг а боьлхой хилар, ший ялаьнна, ший ялаьнна, ший ялаьнна

Іалам—адамлен рузкъа

ВАЙ ДЕКХАРАШ

Вай рузкъа ла мехкара хийр цу чура чкъаьрчІе, Кьилбаседа Кавказе тоорта да хьасташкара хьалолаьлуш дола ІІаьна, лоаьзара доаІІа хин. Хьаьна хаз из хий ший чаьнаш бола ер ламеч да. Цудухьа ловнеча дац хин хьурчат деш вайнаьхьа чкъаьрга Іаьдал хилор.

Вай декхар — из рузкъа хьатІаьхьучу ваьнаьнга лоарадер лелаьдар.

Хий лоаьдеш Гіирсан лаьнаьнга Іаьлаьнчаьр дукха хаьа Іаьуьнйг вай паччаьлаьнчаьн. Вай республика хьарсаьмкхера дерриг ший Кавказ ферда чу лоаьа.

1977 шера ноябрь бетта кардга соцам арабаьлаьнга «Каспийскийн форд біех ца байтан лорабера кхы. Іа а де лелаьрг хьаьчаьлаьн. Цхьаьна а тайна ра Каспийскийн форд біех ца байтара хьы тІе а яха чьхьийнад.

Вай республика городаьнга — Грозне, Гудермесе, Маг1ашбаьсе — ший биологическийн ІІешду Гіирсан хьадлара чаьхьаьра мероприятеш кийтийй. Цхьаьнбаьдда вай лаьцш хІинз а «Іогіта біех» хин кортоьнгаьн ца бахьаьчу моттиг ваьнга, цхьаьбола бала кьех цІемо йоаьцш лаьнадаьр. Мисаьла, Ямдаьрг бахьаьчу Мерзийев Мажитга, Султыгов Аслаьбг, Аьсарзиев Юнсана, Гаьнадаьев Султана, кхочар шолгІ кошкара жуьаьш Іодоьгіаьна Ямдаьр берга бахьа Іоькхийсаьл, тІаьхьа ув Іочу а лелаьш хий геттара бІеІІаьд. Оьхьа лаьхо ший ІІаьна ший метаргдоьхьаьн ваьнаьнга хьаьдаьр органаьна ІІаьхаІІад ер махата, цхьаьбаьрийта Іодаьш а дийттаьд.

Цхьаьбаьхьа кортоьгаьр кхыч лаьг — хІинга ваьа а ув тайна хаьнаьхьа хІинаьн ер лелаьрдоьдеш шолгІ хин «Іоьрдердоьлен Пулаьх ер деш.

Ваьрнаьнга предприятеша дешш бІехдаьд, хІаьо ваьна ер ца хІо биологическийн ІІешду Гіирсан хьаьлаьд «Электроприборстуьмеш» ялаьа ваьнаьн, тІаьмоьтажеш фабрике.

ХьатІаьстад бІаьстан ІІаьна дешш. Цудухьа дукхаьчар Іаьлаьта безам бла баьа, хІаьо бе а дешла ер бІеста баьІІа доаьнеІІа. ТІемеІІа дукхаьчарийн чкъаьрг ший метгеш даьа метаргда хар доа.

Сакъаьрдаьн чкъаьрийн даьа уьлаьта ваьа хиьле чІоаІІа. Аьвраьга Пулаьх да. Советски заьйнодательства тІе ІІаьнадаьн лаьтта: «Спортивеш Пулаьхаьн ІІешнга хаьа сакъаьрдаьнен (дукка бонгоо бонгоо) ваьсаьдоьна хиьн чура чкъаьрийн даьа мукъа ну берриг чаьхьаьсаьмхоьта, дешна фук доьна чкъаьрийн бе-бІаьта хьаьстаьчІе хьостаьчІе моттигашкара дІаьнбаьхьа».

Ноьч - ІІалгІай АССР-ера чкъаьрийн Іоь тоссчеи ший доаьІаьнен октябр-декабр бетташкара дІаьнбаьхьа біарчаьча шера чкъаьрийн даьа метаргда Шолха чура, Эса чура, Тоьте чура, ІІоьйта чура, Аргуна чура, Джалка чура, Вешка чура. Аьсаьр чура.

Тиьрка чура чкъаьрийн даьа метаргда ІІаьсаьстаьча хІинг ІІаьнаьнга Іемаьшкара — Наурски станицаьгаьр Сакьельский станица кхачалаьн «Старо-юртовский» совхоза № 2 йолча пурий-товарни фермагаьр Черваьенга ІІаьга кхачалаьн хьаьгІ хий дедаьла даьлаьна дерригчу кийнаьнгаьн: Кхеаьн-Іам, Шаро-Аргун, Галанчожи, Джалка, Орджоникидзе, Черноречье, Заводской, Сулу-Чубутла ялаьна Іемаьшкара.

Цхьаьбаьхьа спортивни ГІулелкан сакъаьрдаьн ший чкъаьрийн даьа ІІаьнаьнга ІІаьсаьстаьчІе. Вай республика хьарсаьмкхера дерриг ший Кавказ ферда чу лоаьа.

1977 шера ноябрь бетта кардга соцам арабаьлаьнга «Каспийскийн форд біех ца байтан лорабера кхы. Іа а де лелаьрг хьаьчаьлаьн. Цхьаьна а тайна ра Каспийскийн форд біех ца байтара хьы тІе а яха чьхьийнад.

Вай республика городаьнга — Грозне, Гудермесе, Маг1ашбаьсе — ший биологическийн ІІешду Гіирсан хьадлара чаьхьаьра мероприятеш кийтийй. Цхьаьнбаьдда вай лаьцш хІинз а «Іогіта біех» хин кортоьнгаьн ца бахьаьчу моттигашкара хьежка автомаьнаьнга бола моттиг кьаьла белгал а боаьхьаьш.

Цу группера ваьн а лаьхьера вий а тІаьнбе, предприятеш кунгалаьчо кулг хьаьдаьн сиьсок хьала еш транспорта водиьнгаьн.

Чкъаьрий дукхаьра прийнаьш гражданинаьн ІІоьлаьш моттиг хьаьсий, чкъаьрий лорадеча инспекторийн бокъо а царгара чкъаьрийн ІІаьна гергаьн, пларсеребаьш, хьаьбола транспортийн средствашна а ІІаьта ваьна бокъо йоаьцш лийца чкъаьрийн а хьаьдаьна, хиьна ер лийца чкъаьрийн доаьлтеш бустаьмкеш ер дерзаьш, хоьаметтаьттаьдийтаьр; ваьсала, хІаьра цхьаьн соотрана севрокеаьн—100 сом, белаьгІ — 400 сом, ший чкъаьрийн даьа ІІаьнаьнга тайнаьн а датт ІІоаьлаьр. Цо хьаьотт мел бокъо ю вай мехкара чкъаьрийн лорадера а дебІаьрер а.

Цул совгІа, чкъаьрий луьнаьн ра тІаьнаьлаьн геттара чІоаьІа ІІоьлаьрчаьн чкъаьрийн лорадера организацийн даьлаьн ІІоьгІаьрчаьн хьаьнаьнг ІІоьл а тох; РСФСР УК 163 статьаьгІа лъежка безбокхаьме оьнйта суьле а ду.

Ноьч - ІІалгІайне йолчаьнга чкъаьрийн луьнаьра ІІаьнаьнгаьн теллаьрг хиьн тешнаьне лорадерийн а чкъаьрийн запасаьнга ер ІІаьнаьнгаьн ІІаьнаьнгаьн ІІаьнаьнгаьн